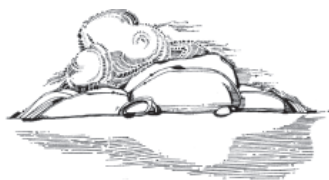

Микола Яненко

РОЗПОВІДІ про Північ

ТЕРНОПІЛЬ
БОГДАН

Є ТАКИЙ ОСТРІВ

(замість передмови)

Далекі морські подорожі, незвідані острови завжди манили до себе людей. Можливо, хтось із вас, юні друзі, в майбутньому стане моряком. І от коли ви опинитесь на далекій Півночі й долатимете неспокійні води Карського моря, то неодмінно почуєте по радіо голос вахтового штурмана, який сповістить:

— Наше судно наближається до острова Білий. Місцевість острова — горбкувата, безліса тундра. Там водяться стада диких оленів, білі ведмеді. Острів безлюдний.

Звісно, вам заманеться глянути на незнайому землю. Хутко зійдете на палубу. Якщо це буде влітку, то зору відкриється багато зелені. Це — мох-ягель і травичка. Місцями острів квітує синіми, білими, червоними, жовтими кольорами. Лише у видолинках біля схилів — залишки талого снігу.

Узимку в ці краї можна дістатися лише криголамом. Острів тоді стає сніговою пустелею. Не дивно, що нарекли його Білим.

Будь-якої пори року в північних морях дмуть пронизливі вітри. На відкритій палубі, ясна річ, незатишно, але ви не поспішайте спускатися в теплу каюту. Уважно придивіться до берегів острова — і неодмінно нагледите невеличку хатинку. Зроблена вона з дерева, почорніла від часу. В ній жив знаний на Півночі мисливець Петро Олександрович Мірошников. Це він одважився вести на острові промисел полярних песців. З мисливцем ділили знегоди вісім волохатих собак.

Петро Олександрович торував там важкі дороги майже дев'ять місяців. Багато пригод випало на його долю. Про них він розповів мені, а я переповідаю вам.

Автор

ВІДПЛИВИ СТАЮТЬ У ПРИГОДІ

І другого дня погода була хороша. Вибілені хмаринки низько пропливали над островом. Легкий вітерець брижив воду. Вона заспокійливо плюскотіла біля берегів.

Собаки призвичаювалися до незнайомої місцини, доганяли один одного і борюкалися з таким захопленням, що ненароком опинялися в морі. З гарчанням розбігалися, струшуючи з себе воду.

Петро Олександрович подався на човні в море. Виставив неподалік рибальські сіті й повернувся на берег. Турбот у мисливця віднині вдосталь. Треба опорядкувати хатинку, порозкладати речі. Приготував їжу собі і псам. Собаки ще молоді, їх потрібно дресирувати.

Тож мисливець почав навчати їх ходити в упряжі, дружно виконувати команди. Кидав палицю у воду, тоді вимагав дістати її і принести йому. Спочатку неохоче, а потім уже стрімголов неслися собаки в холодні хвилі. Варто було схопити комусь із них в зуби палицю, відразу всі поверталися назад. Лише бризне хвиля в пащі — гарчать сердито. Морська вода їм не до вподоби.

Надвечір мисливець подався стягувати у воду човна, котрого навмисне залишив віддалік. Раптовий шквал води може його винести в море.

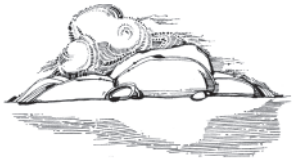
Стрибнув у човен і пильно оглянув прибережну воду. Поплавців ніде не видно. А море ж не бушувало. Хіба що підводна течія віднесла сіті... Мисливця охопив розпач. Придивився пильніше. Море лиш відбивало вогненні барви призахідного неба. Та не час милуватися красою.

Розгублений, відвів погляд убік. Що за дивина?.. На березі неподалік лежали сіті. Хутчій подавсь до них. А в плетиві тріпотить свіжа риба.

Мірошников лиш тепер збагнув, у чім річ. Значить, вранці тут відбувається приплив, а ввечері вода відступає від берега. Тому сіті з рибою й опинилися на землі. Тепер їх набагато легше зібрати, ніж витягувати з моря у човен.

Отак морські відпливи й надалі ставали в пригоді мисливцю.

ВІРНИЙ СТАЄ ВОЖАКОМ

Мисливець занепокоївся. Подув різкий вітер — може віднести з-під берега плавник. Так називають стовбури дерев, що потрапили сюди із сибірських річок Об та Єнісей під час сплаву лісу.

Треба негайно заготовляти на зиму дрова. Мисливець на човні добрався до колод, що погойдувалися на хвилях, обхопив мотузкою одну з них. На березі кінчик мотузки прив'язав до упряжки і дав гучну команду:

— Взяти!..

Собаки знехотя потягли колоду. Петро Олександрович сердитим окриком підігнав їх, ще й став допомагати.

Коли колода уткнулася в землю, собаки зупинилися. Гадали, що виконали завдання

господаря. А той не перестає тягнути і вимагає того ж від собак:

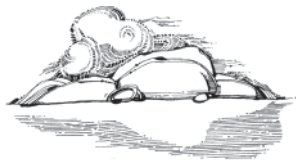
— Взяти!..

...Невдовзі десятки колод опинилися на березі. Після закінчення роботи Мірошников розпряг натомлених собак. Раптом крайня колода із ще не відв'язаною мотузкою покотилась у воду. Вірний почув шурхіт і відразу кинувся туди. Догнав, ухопив за мотузку зубами й чимдуж уперся лапами в землю. Проте сил було замало. Дерево, хоч і повільніше, продовжувало скочуватися. Шубовснуло у воду і погойдувалося біля берега. Далі Вірний не пускав: тримаючи зубами мотузку, сердито гарчав.

Нагодився мисливець. Він покуйовдив білу шерсть пса і зворушено мовив:

— Молодець, Вірний! Гарний вожак буде з тебе...

Відтоді Петро Олександрович завжди тримав Вірного поряд. Навіть ночував в одній кімнаті. Вожаку потрібне додаткове тренування. Свого господаря мусить розуміти з півслова.

ЗМІСТ

Є такий острів (замість передмови)	3
На незнайомій землі	4
Відпливи стають у пригоді	7
Про гриби, які вищі за дерева	11
Вірний стає вожаком	15
Порятунок	18
Всяка наука згодиться	22
Смачна крижина	26
Сутичка вночі	29
Коли сніг зігріває	33
Чому розсердився Вірний	37
Кмітливий олень	40
Незабута образа	43